

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/22/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1021200072
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Martinčeková
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:1021200072.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Martinčekovej a členov senátu Mgr. Michala Novotného a JUDr. Petry Vysaníkovej, v právnej veci žalobcu: T. K. R. A., T., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. Q. č. XX, F., právne zastúpený A Law, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Prievozská č. 4D, Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej číslo: XXX XXX XXXX X zo dňa 24.11.2020, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Správneho súdu v Bratislave č. k. BA-8Sa/5/2021-67 zo dňa 26.11.2024, takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť žalobcu sa zamietla.
- II. Žalovanej sa náhrada trov kasačného konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Predmet konania

1. Správny súd v Bratislave rozsudkom č. k. BA-8Sa/5/2021-67 zo dňa 26.11.2024 zamietol správnu žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal zrušenia rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne číslo: XXX XXX XXXX X zo dňa 24.11.2020 (ďalej „preskúmané“ rozhodnutie“), ako aj prvostupňového rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie číslo: XXX XXX XXXX X zo dňa 22.07.2020 (ďalej „prvostupňové rozhodnutie“).

Konanie na správnych orgánoch

2. Prvostupňovým rozhodnutím žalovaná podľa § 65 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o sociálnom poistení“) a § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení zamietla žiadosť žalobcu o priznanie starobného dôchodku z 29. mája 2020. V odôvodnení uviedla, že žiadosťou z 29.05.2020 požiadal o starobný dôchodok od XX.XX.2020. Z obsahu spisu vyplýva, že v I. kategórii funkcií vykonával službu do 30. apríla 1999, celkovo 17 rokov a 155 dní. O d 01.05.1999 poberá výsluhový príspevok, ktorý sa od 01.07.2002 považuje za výsluhový dôchodok. Nevznikol mu nárok na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o sociálnom zabezpečení“) k 15. júlu 2020. Rovnako mu nevznikol nárok na starobný dôchodok k tomuto dátumu ani podľa § 174 ods. 1 a 2 citovaného zákona, pretože jeho zamestnanie v prvej kategórii funkcií netrvalo k 31. decembru 1999. Podľa súčasného právneho stavu dôchodkový vek dovŕšil v súlade s § 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení XX. W. 2025. Preto bola jeho žiadosť o priznanie starobného dôchodku od XX.XX.2020 zamietnutá.

3. Na základe odvolania vo veci rozhodoval generálny riaditeľ žalovanej, ktorý jeho odvolanie zamietol a potvrdil prvostupňové rozhodnutie. V celom rozsahu sa stotožnil s právnym názorom prvostupňového orgánu, že mu nevznikol nárok na skorší dôchodkový vek ani podľa § 21 ods. 1, ani podľa § 174 ods. 1, 2 zákona o sociálnom zabezpečení. Poukázal na judikatúru (rozsudok Najvyššieho súdu SR R 53/2011, uznesenie Ústavného súdu SR č. III. ÚS 88/2017) v súvislosti s posudzovaním nároku na starobný dôchodok podľa § 174 zákona o sociálnom zabezpečení. Na daný prípad nie je možné aplikovať ani § 175g ods. 2 citovaného zákona, pretože podľa tohto ustanovenia sa rozhoduje len o nároku na starobný dôchodok, ktorý vznikol pred 22. decembrom 1999 (účinnosť zákona č. 355/1999 Z. z.). To znamená, že § 175g ods. 2 citovaného zákona umožňoval rozhodnúť o nároku na starobný dôchodok podľa § 174 citovaného zákona v znení zákona č. 376/1997 Z.z., t. j. právnej úpravy, ktorá bola účinná od 01.01.1998 do 21.12.1999, len v týchto prípadoch. Nestotožnil sa s požiadavkou účastníka, že pri posudzovaní vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 174 by mala Sociálna poisťovňa postupovať v znení zákona účinnom v čase skončenia služobného pomeru účastníka konania. K tomu uviedla, že na priznanie nároku na starobný dôchodok musia byť splnené naraz všetky podmienky, ktorými sú vek, odpracovanie zákonom stanoveného počtu rokov v I. alebo II. kategórii funkcií a odpracovanie rokov už v čase ukončenia preferovaného zamestnania alebo služby, preto na posúdenie nároku na starobný dôchodok je možné aplikovať iba konkrétnu právnu úpravu platnú a účinnú v čase, keď je splnená posledná z podmienok potrebných na to, aby sa o skoršom odchode do dôchodku vôbec mohlo uvažovať.

Konanie na správnom súde

4. Správny súd sa v celom rozsahu stotožnil s právnym názorom žalovanej, že žalobcovi nevznikol nárok na znížený dôchodkový vek, či už podľa § 21 ods. 1 alebo podľa § 174 zákona o sociálnom zabezpečení. Nebola u neho splnená podmienka § 174 ods. 2 citovaného zákona účinného od 22. decembra 1999, pretože jeho služba skončila pred týmto dňom. Nie je možné aplikovať ani § 175g citovaného zákona, pretože konanie o starobný dôchodok nezačalo pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 355/1999 Z. z. Pokiaľ žalobca namietal princíp legitímneho očakávania vyplývajúceho mu zo skončenia služby v apríli 1999, poukázal na to, že k dovŕšeniu 58 rokov veku došlo až XX. R. 2020, teda žalovaná správne vychádzala z poslednej platnej právnej úpravy zákona o sociálnom zabezpečení, a nie z právnej úpravy, ktorú požadoval aplikovať žalobca, účinnej k 30.04.1999. Rozhodujúca je totiž právna úprava platná v čase, keď vznikol nárok na dôchodkovú dávku, a nie deň, kedy bola ukončená niektorá z činností žiadateľa o starobný dôchodok.

Kasačná sťažnosť a vyjadrenie k nej

5. Proti tomuto rozsudku podal kasačnú sťažnosť žalobca z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal nesprávny výklad § 175g ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení, pretože toto ustanovenie neobsahuje slovné spojenie „konanie“, obsahuje len jedinú podmienku a to, že o nároku na starobný dôchodok podľa § 174 nebolo právoplatne rozhodnuté pred 22. decembrom 1999, čo v prípade žalobcu bolo splnené. V čase skončenia výkonu služby bol účinný zákon o sociálnom zabezpečení v znení novely č. 376/1997 Z. z., teda pre uplatnenie zvýhodnenej podmienky z hľadiska dôchodkového veku bolo potrebné vykonávať zamestnanie k 31. decembru 1998, čo taktiež splnil. Až po uplynutí siedmych mesiacov a 22 dní od tohto dňa vstúpila do účinnosti novela č. 355/1999 Z. z., ktorá ho negatívne ovplyvnila. Ďalej namietal, že nemal možnosť sa oboznámiť s obsahom tejto novely pred tým, ako nadobudla účinnosť v zmysle zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov SR, čo mu neumožnilo zabezpečiť, aby k 31. decembru 1999 opäť vykonával zamestnanie zaradené do preferovanej pracovnej kategórie. Namietal, že výklad citovaných predpisov vykazuje znaky pravej retroaktivity, pretože na jeho nárok mal platiť zákon, ktorý platil v čase skončenia služby. Správne orgány a správny súd však naňho aplikovali až neskorší zákon účinný od 22.12.1999. Namietal tiež, že správny súd neakceptoval iné rozsudky správnych súdov, ktoré sú taktiež súčasťou judikatúry správneho súdnictva a ktoré uvedenú právnu problematiku vykladajú opačným spôsobom. Napokon namietal zmätočnosť argumentácie správneho súdu, keď na jednej strane uvádza, že § 174 zákona o sociálnom zabezpečení predstavuje výnimku z pravidla, že nárok na dávku sa posudzuje podľa

predpisov platných v čase jej priznania a na druhej strane odmieta argumentáciu žalobcu z dôvodu, že na jeho prípad je potrebné aplikovať práve toto pravidlo. Žiadal napadnutý rozsudok zrušiť alebo zmeniť a zrušiť prvostupňové aj preskúmané rozhodnutie žalovanej.

6. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti vyjadrila podaním zo dňa 28.02.2025. Zotrvála na svojom právnom názore, že žalobcovi nevznikol nárok na skorší odchod do dôchodku vo veku 58 rokov podľa § 21 ods. 1 ani § 174 zákona o sociálnom zabezpečení. Dodala, že v tomto ohľade je judikatúra najvyšších súdnych autorít správneho súdnictva jednotná. Žiadala, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

Posúdenie veci kasačným súdom

7. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas, oprávnenou osobou a je prípustná, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) a po oboznámení sa so súdnym a administratívnym spisom, ako aj dôvodmi kasačnej sťažnosti, ktorými nebol viazaný (§ 453 ods. 2 SSP) zistil, že kasačná sťažnosť je v plnom rozsahu nedôvodná.

8. Predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovanej, ktorým potvrdila prvostupňové rozhodnutie o zamietnutí žiadosti žalobcu o priznanie starobného dôchodku vo veku 58 rokov, keďže žalobca v zmysle § 174 ods. 2 zák. o sociálnom zabezpečení v znení od 22.12.1999 ku dňu 31.12.1999 službu I. kategórie funkcií nevykonával. Žalobca mal za to, že na jeho prípad je potrebné aplikovať § 175g ods. 2 citovaného zákona, pretože o jeho nároku na starobný dôchodok nebolo pred 22.12.1999 rozhodnuté a zároveň mal zato, že sa na jeho prípad aplikoval zákon v znení od 22.12.1999 retroaktívne.

9. Medzi účastníkmi nie je sporné, že žalobca v I. kategórii funkcií dosiahol celkovo 17 rokov a 155 dní, pričom táto služba trvala do 30.04.1999. Vek 58 rokov žalobca dosiahol dňa XX.XX.2020, odkedy si žiadosťou zo dňa 29. mája 2020 požiadal o priznanie starobného dôchodku.

10. Podľa § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom ku dňu právoplatnosti preskúmaného rozhodnutia (27.11.2020) nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú.

Podľa § 174 ods. 1 písm. c) zákona o sociálnom zabezpečení v znení účinnom od 23.12.1999 občan, ktorý vykonával pred 1. januárom 2000 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1999 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a) prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií.

Podľa § 174 ods. 2 citovaného zákona podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.

Podľa § 175g ods. 2 citovaného zákona ak o nároku na starobný dôchodok podľa § 174 nebolo právoplatne rozhodnuté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, o nároku na starobný dôchodok sa rozhodne podľa predpisov účinných do dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

11. K posúdeniu otázky zníženia dôchodkového veku s ohľadom na § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v spojení s § 174 ods. 1 a 2 zákona o sociálnom zabezpečení sa kasačný súd už viackrát vyjadroval vo svojej rozhodovacej činnosti. V tejto súvislosti kasačný súd podľa § 474 ods. 1 SSP poukazuje na odôvodnenie svojho rozsudku sp. zn. 7Ssk/7/24 v obdobnej veci, ktorého podstatnú časť uvádza:

„... 21. Kasačný súd sa v plnom rozsahu stotožnil s právnym názorom správneho súdu, že sťažovateľ nespĺnil ani podmienky § 174 zákona č. 100/1988 Zb. Zmyslom zákonodarcu nebolo zúžiť okruh osôb, ktorým prislúchajú nároky z I. a II. pracovnej kategórie a I. a II. kategórie funkcií, ale zachovať tieto nároky u presne vymedzenej skupiny poistencov, ktorí v zamestnaní zaradenom v preferovanej kategórii

nezískali obdobie potrebné pre skorší vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1 a § 132 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. práve a iba z dôvodu zrušenia zaradovania týchto zamestnaní do preferovanej kategórie k 31.12.1999 (prvýkrát k 31.12.1992), za predpokladu, že takéto ich zamestnanie súčasne k tomuto dňu trvalo (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/285/2015 zo dňa 28.06.2017). Bez ohľadu na počet rokov služby trvajúcej v I. alebo II. kategórií funkcií, kumulatívne musí byť splnená aj podmienka upravená v § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb., ktorou je podmienka, že služba I. alebo II. kategórie funkcií musia trvať k 31.12.1999, ak má mať poistenec nárok na starobný dôchodok za zvýhodnených podmienok vo vzťahu k dovŕšeniu veku (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/62/2009 zo dňa 28.10.2009 a sp. zn. 1So/69/2014 zo dňa 29.09.2015). V prípade žalobcu nesporne táto podmienka splnená nebola, keďže jeho zamestnanie zaradené do I. pracovnej kategórie skončilo už 13.09.1998.

22. V danom prípade nie je možné aplikovať ani § 175g ods. 2 citovaného zákona, podľa ktorého možno postupovať len vtedy, ak ide o nárok na dôchodok podľa § 174, o ktorom nebolo právoplatne rozhodnuté pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 355/1999 Z. z. (22.12.1999). Vtedy sa postupuje podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 376/1997 Z. z. účinného od 01.01.1998 do 21.12.1999. Podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa tohto znenia zákona však bolo, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1998. Sťažovateľ zjavne túto podmienku nároku nespĺňa. Nie je dôvodná ani námietka sťažovateľa, že jeho nárok mal byť posúdený podľa § 174 cit. zákona v znení zákona č. 376/1996 Z. z. účinného od 01.01.1997 do 31.12.1997. Na použitie tohto znenia zákona neexistuje žiadne prechodné ustanovenie (nie je to ani § 175g ods. 2). Okrem toho sťažovateľ podľa tohto znenia zákona nespĺnil podmienku dosiahnutia zníženého dôchodkového veku v období po 31.12.1997, ktoré je ohraničené dňom 31.12.1998, keďže zákon č. 376/1997 Z. z. po tomto dni už stanovoval nové podmienky nároku (najmä že pri dosiahnutí dôchodkového veku po 31.12.1998 zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií museli trvať k 31. decembru 1998). Vec bola správne posúdená podľa § 174 v znení účinnom od 22.12.1999. Vzhľadom na uvedené vyhodnotil kasačný súd námietky sťažovateľa v tomto smere ako plne nedôvodné. ...“

12. Konkrétne pre prípad žalobcu to znamená, že znížený dôchodkový vek 58 rokov ako jednu z podmienok nároku na starobný dôchodok dosiahol až v roku 2020, teda po 31.12.1999, preto jeho nárok je potrebné posudzovať podľa § 174 zák. o soc. zabezpečení v znení účinnom od 22.12.1999. Žalobca však nespĺnil podmienku stanovenú v § 174 ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení v znení účinnom od 22.12.1999, pretože k 31.12.1999 mu služba I. alebo II. kategórie funkcií netrvala a preto mu nárok nevznikol.

13. Nie je namieste aplikovať ustanovenie § 174 ods. 2 tohto zákona v znení účinnom ku dňu skončenia jeho služby, teda k 30.04.1999. Žalobcovi by musel nárok na dôchodok podľa § 174, vrátane dosiahnutia zníženého dôchodkového veku, vzniknúť v období od 01.01.1998 do 21.12.1999, teda za účinnosti zákona o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 376/1997 Z. z., dokedy platila podmienka trvania služby k 31.12.1998. Prechodné ustanovenie § 175g ods. 2 citovaného zákona len ustanovuje, že ak o nároku na starobný dôchodok podľa § 174 nebolo právoplatne rozhodnuté pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 355/1999 Z. z., o nároku sa rozhodne podľa predpisov účinných do dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona, teda do dňa 21.12.1999. Správny súd správne konštatoval, že konanie o dôchodkovej dávke nezačalo pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 355/1999 Z. z. Kasačný súd dopĺňa, že bez ohľadu na to, či konanie v tomto období začalo alebo nie, aby bolo možné aplikovať zákon účinný do 21.12.1999, žalobcovi by musel v tomto období vzniknúť nárok na túto dávku. Na to, aby mohol byť § 175g ods. 2 aplikovaný, je potrebné, aby žiadateľovi vznikol nárok na starobný dôchodok podľa zákona účinného do 21.12.1999, teda aby boli splnené všetky podmienky tohto nároku a nie len jedna z nich, a to ukončenie služby v tomto období. Na aplikáciu predpisov účinných do 21.12.1999 tak nie je zákonný podklad.

14. V tejto súvislosti kasačný súd vyhodnotil ako nedôvodné sťažnostné námietky. K námietke, že správny súd nesprávne vyložil § 175g ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení, keď z jeho hypotézy nevyplýva, že by muselo prebiehať konanie, kasačný súd poukazuje na svoje odôvodnenie vyššie. Dodáva, že právna úprava účinná pred 22. decembrom 1999 sa použije len na nároky na starobný dôchodok vzniknuté podľa tejto právnej úpravy. Podľa nej (§ 174 ods. 1 prvá časť vety v znení do 21.12.1999) nárok na starobný dôchodok vznikne po 31.12.1998 a tento časový úsek je novelou zák. č. 355/1999 Z. z. ohraničený do 31.12.1999. Je zrejmé, že žalobcovi nárok na starobný dôchodok v tomto

časovom úseku nevznikol (nedosiahol znížený dôchodkový vek), pričom je právne irelevantné, že splnil len jednu z podmienok na vznik nároku na starobný dôchodok.

15. V týchto súvislostiach je potrebné vyhodnotiť aj sťažnostnú námietku ohľadne pravej retroaktivity novely zák. č. 355/1999 Z. z. Pokiaľ by žalobca splnil podmienky nároku na starobný dôchodok pred účinnosťou tohto zákona a správne orgány by aplikovali zákon, ktorý nárok na starobný dôchodok definuje odlišne, potom by sa jednalo o neprípustnú aplikáciu novej právnej úpravy na nárok vzniknutý za minulej právnej úpravy. V prípade žalobcu tomu však tak nebolo. Žalobcovi nevznikol nárok na dávku za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy a nemohol mať žiadne legitímne očakávanie, že tento nárok podľa tejto právnej úpravy aj dosiahne. Štátu totiž nie je možné uprieť právo novelizovať právne predpisy, najmä v tak významne dynamicky sa vyvíjajúcej právnej oblasti, akou je právo sociálneho zabezpečenia (poistenia). Žalobca tak nemohol dosť dobre považovať svoj nárok za zrejmy už tým, že v roku 1999 dosiahol určitú dobu služby, ktorá by mu v tom čase, pokiaľ by dosiahol dôchodkový vek, zabezpečila vznik nároku na dávku. Muselo mu byť zrejmé, že dôchodkový vek dosiahne až o niekoľko desiatok rokov (v roku 2020) a nemohol sa racionálne spoliehať na to, že v tom čase bude právna úprava nezmenená.

16. K námietke, že pri prijímaní zákona č. 355/1999 Z. z. neboli splnené legislatívne - technické hľadiská jeho prijatia, konkrétne 15 dňová lehota od vyhlásenia zákona do jeho účinnosti, súd poukazuje na to, že uvedený zákon je platný a účinný. Pokiaľ by aj nastalo tvrdené pochybenie pri procese prijímania zákona, bola by tým porušená zákonná norma, nie však ústavná. Preto nie je dôvod považovať zákon za protiústavný. Pokiaľ žalobca namietal, že nebolo v jeho silách do jeho účinnosti opätovne vykonávať službu, kasačný súd musí konštatovať, že skončenie služby k 30.04.1999 bolo jeho slobodným rozhodnutím, rovnako aj poberanie výsluhového príspevku.

17. Žalobca v kasačnej sťažnosti poukazoval na viaceré rozhodnutia správnych súdov (respektíve krajských súdov), ktoré danú problematiku riešili odlišným spôsobom. Mal pritom za to, že ustálenou rozhodovacou praxou je aj rozhodovacia činnosť správnych súdov ako prvostupňových súdnych orgánov. V tejto súvislosti kasačný súd uvádza vo vzťahu k vymedzeniu pojmu „ustálenú rozhodovaciu prax kasačného súdu“ v zmysle § 440 ods. 1 písm. h) SSP ako sťažnostného dôvodu, že sa jedná najmä o stanoviská správneho kolégia alebo rozhodnutia senátov správneho kolégia Najvyššieho súdu SR (ďalej „najvyšší súd“) ako aj stanoviská a rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu SR (ďalej „najvyšší správny súd“), ktoré sú publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky alebo v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach senátov správneho kolégia najvyššieho súdu alebo najvyššieho správneho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu alebo najvyššieho správneho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil. Nakoľko pod pojmom „ustálená rozhodovacia prax kasačného súdu“ je možné súlade s § 469 SSP chápať iba tie rozhodnutia správnych súdov či krajských súdov vyhlásené na úrovni správnych súdov, ktoré boli zverejnené v citovaných zbierkach, kasačný súd neprihliadal k žalobcom uvedeným rozsudkom krajských súdov či správnych súdov.

18. Okrem toho je potrebné poukázať na to, že pokiaľ aj krajské sudy či správne sudy riešili otázku aplikácie § 174 ods. 2 a § 175g ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení odlišne, aplikačná prax kasačného súdu je v tejto otázke jednotná (napríklad rozsudky kasačného súdu sp. zn. 7Ssk/84/2024, 9So/8/2016, 7Sk/2/2019, 9So/214/2016). Pritom viaceré rozhodnutia krajských súdov, na ktoré poukazoval žalobca, boli kasačným súdom zrušené, napríklad rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 18Sa/18/2018 bol zrušený rozsudkom sp. zn. 7Sk/16/2019, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 44Sa/22/2021 bol zrušený rozsudkom sp. zn. 7Ssk/135/2023, či rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7Sa/13/2020 bol zrušený rozsudkom sp. zn. 6Ssk/74/2022.

19. Aj poslednú sťažnostnú námietku, že argumentácia správneho súdu je zmätočná, vyhodnotil kasačný súd ako nedôvodnú. Správny súd správne poukázal na to, že § 174, zaradený do prechodných ustanovení zákona o sociálnom zabezpečení, stanovuje výnimku z pravidla, že nárok na dávku sa posudzuje podľa predpisov platných v čase jej priznania, ak zákon neustanovuje inak. A práve zákon o sociálnom poistení v § 274 ustanovuje, že nároky zo zaradenia do preferovaných pracovných kategórií (resp. zo služby I. alebo II. kategórie funkcií) zostávajú zachované, teda sa nárok na dávku nebude

posudzovať podľa zákona o sociálnom poistení (ktorý toto zvýhodnenie neobsahuje), ale podľa zákona o sociálnom zabezpečení. Avšak aplikácia tohto zákona je podmienená práve tým, že nárok na dávku vznikol podľa zákona o soc. zabezpečení. S touto premisou je v súlade konštatovanie správneho súdu, ktoré namieta žalobca, že vznik takéhoto nároku sa posudzuje podľa zákona platného a účinného v čase, kedy malo dôjsť k splneniu všetkých podmienok na jeho vznik.

Záver

20. Žalobca teda splnil jednu podmienku (dosiahnutie doby služby) za účinnosti jedného znenia zákona a ďalšiu podmienku (dosiahnutie zníženého dôchodkového veku) splnil už za účinnosti iného znenia zákona, ktorý prvú podmienku stanovuje odlišne. Rozhodujúca je právna úprava platná v čase, keď vznikol nárok na dôchodkovú dávku (teda splnenie všetkých zákonných podmienok pre priznanie nároku), a nie deň, kedy bola ukončená niektorá z činností žiadateľa o starobný dôchodok, v danom prípade ukončená služba (rovnako uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 88/2017).

21. Kasačný súd vyhodnotil všetky sťažnostné námietky žalobcu ako plne nedôvodné a sám nezistil dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku správneho súdu. Preto kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

Trovy kasačného konania

22. O náhrade trov kasačného konania bolo rozhodnuté podľa § 168 SSP a contrario v spojení s § 467 ods. 1 SSP. Žalovaná bola v konaní úspešná a preto má právo na náhradu jeho trov, avšak kasačný súd jej náhradu nepriznal, pretože neboli splnené podmienky výnimočnosti situácie. Žalobca ako neúspešný účastník konania nemá právo na náhradu jeho trov (§ 167 ods. 1 SSP a contrario v spojení s § 467 ods. 1 SSP).

23. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.